

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, jutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine ne oziramo.

Oglašit in poslati se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje orke na prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrid.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pijan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Zjutranje izdaje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Volilcem na Tolminskem in na Krasu.

Kakor nam naznanjajo poročila, bodo prvotne volitve, torej volitev novih volilnih mož, že v drugi polovici prihodnjega tedna.

Volilci! Ne bomo zgubljali več novih besed, da bi vam predložili resnost tega položaja. Storili smo to pač dovolj obširno.

Še celo »Prim. List« od tega četrtega se je drznil tiskati na nedolžni papir, da so se borili klerikalec le za... sveto stvar, pa so hoteli spravi v deželni zbor grdega sleparja, defraudanta, goljufa, ki je okradel naše ljudstvo in javne zastoje za velike svote na najumazanejši načine ter je v celi deželi na najslabšem glasu človeka, čegar družbe se mora ogibati vsakdo, kdor kaj gleda na svoje pošteno ime. Deželni zbor ga je zapodil iz zbornice. To je bil največji škandal, kar smo jih doživeli goriški Slovenci!

Tudi zdaj bodo klerikalec govorili in sleparili, da jim gre za sveto stvar. Volilci! Ali jim morete še kaj verjeti?!

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je sklenil, da gremo v volilni boj. Naš kandidat je gospod

Oskar Gabršček,

veleposelnik, državni poslanec, župan, predsednik cestnemu odboru, član c. kr. okrajnega šolskega sveta itd. v Tolminu.

Ali si morejo volilci tolminskega okraja želeči boljšega zastopnika. Ni ga boljšega! In on živi in tudi že deluje v okraju za splošni blagor, volilci lahko po potrebi govoré z njim. Kdo naj bolje od njega pozna potrebe tolminskega okraja? Nikdo!

Kraševci ste volili poleg vašega komenskega domačina tudi g. dr. Dragotina Treota za sežanski del okraja. Klerikalni združbarji, ki vidijo v vseh drugih očeh pezd, bruna v svojem pa ne, so našli pri tej volitvi pomankljivost, katere mi ne vidimo in je ni pripoznala niti vlada. Ali bi bilo častno za Kraševce, da bi se dali ugnati v kozji rog

Dva huzarja.

Ruski spisal Lev Nikolajevič Tolstoj.

Poslovenil I. Sodar.

(Dalje.)

XI.

Ko je izvedela, da je huzarski častnik sin grofa Teodora Turbina, bila je Ana Fedorovna polna skrbij.

— On je, golobček moj!... Daj, hitro teči in povej, da jih prosim, naj prideta k nam, rekla je in hitro odšla v služabniško sobo. — Lizika! Ustjuška! Pripraviti je treba tvojo sobo, Liza. Ti pojdeš v strijčevo sobo, a ti... bratec! prenoči v obednici. Jedna noč ne dene nič.

— Nič, sestra! na tla ležem.

— Lep mora biti, ako je podoben očetu. Videla ga bodem, golobčka... Le grej, Liza! Ali oče njegov je bil lep... Kam neseš mizo? pusti jo tu, rekla je Ana Fedorovna vsa zbegana. Dve postelji prinesi — jedno vzemi pri oskrbniku, prinesi kristalni svečnik, kateri mi je podaril brat za god, in deni vanj voščeno svečo.

od klerikalcev na tak način? Ne in ne! Zato mora zadoneti v naprednih vrstah le en sam glas: Naš kandidat je gospod

dr. Dragotin Treo,

odvetnik in posestnik v Gorici;

njega bomo volili, če bo treba, tudi stokrat zaporedoma, toda od klerikalnih spletkarjev se ne damo ustrahovati. Mi vemo, da nas bo izborna, nevstrašeno, možko zastopal v deželnem zboru, kakor to pristojno ponosnemu Krasu!

Volilci! Pojdite torej že ob prvotnih volitvah nevstrašno na volišče ter izberite si take volilne može, ki pošljejo potem 20. marca v deželni zbor gg. Oskarja Gabrščka in dr. Dragotina Treota.

Zaupniki naše stranke naj ne pričakujejo še drugih prošenj in navodil, marveč naj se neumorno lotijo dela. Saj je vsakomur znano, kaj mu je treba storiti. In to pričakujemo od njega. — Rodoljubi! Ali smemo od Vas pričakovati, da tudi izpolnite naše nade, katere stavljamo v Vas? Menda vendar! In ako storite vsak svojo dolžnost, bo zmaga naša, na Krasu in v gorah. Na delo, na delo!

Nemiri v Trstu.

Parlamentarni odsek, ki ima preiskovati dogodke v Trstu.

V ta odsek so bili 20. izvoljeni sledeči poslanci: grof Pallfy, grof Wolkenstein, dr. Dyk, dr. Heller, Kratochvil, Skala, vit. Apolinar Jaworski, vit. David Abrahamowicz, dr. Byk, vit. Stazynski, pl. Henzel, dr. Gregorčič, dr. Derschatta, dr. Erler, Kaiser, dr. Löcker, dr. Ellenbogen, Lupul, vit. Bazilij Jaworski, vit. Berks, Zazvorka, dr. Šusteršič, Spinčič, dr. Götz, dr. Schücker, dr. Gross, Alvin Hanich, Stein, Hortis, Basevi, Cingr, dr. Pattai, dr. Fuchs, baron Schwegel, baron Ludwigstorff, pl. Skene, dr. Damm.

Po zvršetku zbornice se je ta odsek sešel v posebno sejo, v kateri se je konstituiral. Predsednikom je bil izvoljen pl. Skene, poročevalcem dr. Fuchs, podpredsednikom Basevi in tajnikom Hortis in Schwegel.

Naposled je bilo vse gotovo. Liza se ni zmenila za zbeganost svoje matere in je pripravila svojo sobo za dva častnika. Prinesla je čisto, po rezedah dišeče perilo in pripravila postelji, vkazala postaviti steklenico vode, svečo zraven na mizo, pokadila je z dišečim papirjem v služabniški sobi in se sama preselila s svojo posteljico v strijčevo sobo. Ana Fedorovna se je malo umirila, sela zopet na svoje mesto, vzela v roke tudi karte, pa ni razkladala. Oprla se je na svojo okroglo roko in se zamaknila. »Čas, čas, kako hiti! rekla je šepetaje sama s seboj. Mari je že dolgo tega? Zdi se mi, kakor da ga vidim sedaj pred seboj. Oh, šaljivec je bil? — In solze ji stopijo v oči. — In sedaj Lizika... ali ona ni to, kar sem bila jaz v njenih letih... lepo dekle, pa ne to, kar sem bila jaz...«

— Lizika, ti obleci na večer oblečilo iz volnenega muzelina.

— Ali ju povabite, mamica? Bolje bo, da ne, odgovorila je Liza, čuteč nepremagljivo vznemirjenje, ko je pomislila, da bode videla častnika: — rajši ne, mamica!

Predsednik Skene se je zahvalil na izvolitvi ter je izjavil, da je vlada, po njegovem mnenju, imela prav, da je proglasila v Trstu izjemno stanje ter preprečila tako večje nesreče. To izjemno stanje da jako mučno upliva na tržasko prebivalstvo in da je položaj zelo resen, vsled česar mora odsek delovati najpridnejše, da bo izjemno stanje možno odpraviti, čim se členi odseka, na podlagi preštudiranja materiala, katerega jim predloži vlada, prepričajo, da izjemno stanje ni več potrebno. Predsednik je pozval člene odseka, naj redno zahajajo v sejo, da ne bodo iste, radi prepičlega števila udeležencev, nesklepčne, in da odsek čim prej izvrši svojo nalogo.

Nato je imel odsek svojo prvo sejo, v kateri je prišel meritorno razpravo.

V prvi seji odseka je govoril prvi ministrski predsednik, rekoč, da vlada upošteva svojo dolžnost predložiti odseku vse informacije, ki zadevajo obžalovanja vredne dogodke v Trstu, ali drugih poročil, razven kar je povedal 15. in 18. v zbornici, še ni dobil. Tudi ni mogoče tako naglo tega storiti, kajti uradniki pri namestništvu imajo mnogo posla, akti pa leže razkropljeni pri sodnih in redarstvu ter pri vojaški oblasti.

Ministrski predsednik je dal namestniku nalog, pojasniti točno vse razlike med oficijelnimi poročili in onimi iz drugih virov. Namestnik mu je sporočil, da se dela z vso naglostjo ter da do sobote bodo poročila in pojasnila iz Trsta na Dunaju.

Ministrski predsednik opravičuje na to z nova odločbo vlade glede izjemnega stanja in nagle sodbe ter pravi, da ju odpravi takoj, ko se povrne red in normalni odnosi v Trstu. Vlada želi, da bi se to kmalu zgodilo, ker nima nikakega povoda, zavlačevati to reč.

Dr. Ellenbogen pravi, da poročilo vlade sloni na podatkih, katerim stojijo nasproti drugi podatki. Vlada je odredila izjemno stanje na svojo odgovornost in ne na odgovornost namestnika. Vlada ne bi bila smela zaupati kar navadnim brzojavnim poročilom, marveč bi jej moralo biti danes mogoče, utemeljiti izjavo iz dejstev, potrjenimi od drugih oseb... Zahteva, naj se izjemno stanje in nagla sodba takoj odpravi.

Ministrski predsednik ponovno zatrjuje, da vlada je storila svojo dolžnost, zadostila

V resnici ju ni želela toliko videti, kakor se je bala kake vznemirjujoče sreče, katera jo je čakala, kakor se ji je zdelo.

— Morda se želita sama seznaniti, Lizika, rekla je Ana Fedorovna, gledaje njene lase, misleč si: »Ne, to niso lasje, kakoršne sem imela jaz v teh letih... Ne, Lizika, kako bi ti želela...« In v resnici je nečesa jako želela svoji hčeri, ali ženitve z grofom ni mogla pričakovati, teh odnošajev, kakor so bili z očetom njegovim, ni mogla želeči, — ali nekaj takega je jako želela hčeri svoji. Morda je hotela preživeti v duši svoje hčere to, kar je preživela s pokojnikom.

Starec konjenik je bil tudi nekoliko zbegan po grofovem prihodu. Šel je v svojo sobo in se zaprl vanjo. Čez četrte ure se je povrnil v atili in modrih hlačah in z zbegano — zadovoljnim izrazom na obrazu, s kakoršnim deklica prvi krat oblači plesno obleko, ter je šel v sobo, namenjeno za gosta.

— Pogledam sedanje huzarje, sestra! Pokojni grof je bil pravi huzar. Pogledam, pogledam...

predpisom ter predložila zbornici pisano poročilo, po katerem je bila siljena proglasiti izjemno stanje.

Schücker povdarja, da treba spraviti na čisto, ne le, ako so bili predpogoji za izdaje izjemnega stanja opravičevalni, ampak tudi, ali so obstoječi odnosi taki, da opravičujejo, da ostanejo izjemne odredbe v veljavi. Izvestja ministrskega predsednika se mu ne zdijo taka, da bi se moglo izreči takoj pozitivno o stvari.

Derschatta predlaga, da se zahteva od vlade brez odloga predložiti odseku vsa poročila o odnosih, ki obstojijo sedaj v Trstu, in na sploh o vseh po razglasenju izjemnega stanja.

Hortis pravi uvodoma, da ako nedostaje ministrskemu predsedniku sedaj poročil, s katerimi bi opravičil storjene odredbe, mu je nedostajalo tega tudi dne 15. t. m., ko jih je izdal. — Na vsak način pa je današnja situacija v Trstu mirna in gotova, tako, da izjemne odredbe nimajo več pravice obstajati.

Gross se ozira na izjavo ministrskega predsednika v zbornici glede teroristične organizacije, kateri je pripisal nered. Zahteva, da se to z dejstvi dokaže ter želi imeti potrjeno od vlade, da večino ekscesov so napravili dečaki. Lloyd si je nakopal veliko odgovornost, s tem, da je prvotno zavrnil zahteve kurjačev, potem pa jim ugodil. Zahteva od vlade, naj pove, kako smatra postopanje društva, katero subvencionira država.

Ellenbogen vpraša, ker ni bila dokazana potreba za izdaje izjemnih odredb, ali je res, da so zaprli 4 socialiste, ali je res, da cenzura v Trstu zabranjuje objavljanje govorov poslancev v zbornici, ali je res, da oblasti v Trstu razpuščajo društva? Ministrski predsednik pravi, da v izdanem izjemnem stanju ni politike, marveč odredbe odgovarjajo zakonu... Dalje odgovarja Körber se na draga izvajanja ter pride tudi na anarhiste. V neki gostilni so bile aretirane nekatere osebe, sumljive zastran anarhije, ki so jo pa izvajale tudi že v praksi. Med aretovanci se nahaja neki Jos. Rovigo, ki je bil že leta 1894 kaznovan radi anarhističnih zločinov. Oddan je sodnji radi javnega nasilstva. Zaprt je anarhist Jos. Bronzi in Fr. Pittoni, ki je govoril navduševalne govore

Častnika sta že davno prišla po zadnjih stopnicah v sobo, jima določeno.

— No, vidiš, ali ni bolje tukaj, rekel je grof, ki je kar v prašnih čevljih legel na pripravljeno posteljo, mami tukaj ni bolje, nego v kmečki sobi s ščurki.

— Bolje je že, bolje, ali bodeva nekako obvezana tem ljudem...

— Neumnost! Biti je treba praktičen človek. Gotovo so strašno zadovoljni... Sluga, zakričal je, prosi, da kako zakrijejo to okno, če ne, bode vleklo po noči.

V tem trenutku je vstopil starec, da se soznani s častnikoma. Če tudi je nekoliko zarudeval, vendar ni zamudil povedati, da je bil tovariš pokojnega grofa, da sta s pokojnikom bilo prijatelja in rekel je celo, da mu pokojnik ni pokazal le enkrat svoje naklonjenosti. Ali je razumel kot naklonjenost to, da mu ni vrnil posojenih sto rubljev, ali to, da ga je vrgel v zamet, ali pa to, da se mu je posmehoval, tega ni pojasnil.

Grof je bil s starcem-konjenikom jako uljuden in se mu je zahvalil za obisk. (Dalje pride.)

proti oblasti. Prijeti so bili tudi Gherson in brata Barba. Glede listov in priobčevanja govorov, kakor je menil Ellenbogen, niso storile oblasti nič takega, kar se podtika, ter tudi ne razpuščajo društev.

Hortis pravi, da ne dolži ministerskega predsednika, da je izdal izjemno stanje iz kaprice. Tudi mu ne ugovarja glede pravice, storiti kaj takega. Ako bi bil storil ministerski predsednik kaj, kar ne stoji v skladu s konstitucijo, tedaj bi se komisija ne bavila z izjemnim stanjem, marveč s predlogom, podati proti njemu obtožnico..... V tržaskem slučaju sedaj je posegla vlada po skrajnih sredstvih, ne da bi se bila poprej poslužila onih manjše vrste. Ne sme se pozabiti, da ako ima država pravico odrediti, ima tudi dolžnost preiskrabeti. Vlada pa je tudi posegla vmes, ko so bili dogodki že v najhujšem stadiju, in vlada je odgovorna na tem nedostatku nič manj nego drugi faktorji. Govornik je brzojavno obvestil s primerno interpelacijo ministerskega predsednika o strajku, ali odgovora ni dobil. Ko je bila vlada tako obveščena, bi bila morala takoj kaj storiti, ali zgodilo se ni nič. Govornik je šel takoj početkom strajka k ravnateljstvu Lloyda in k drugim oblastim, ali ni našel nikoga, ki bi bil upošteval težavo situacije.... Vlada se je ozirala pri tem le na eno stran in sicer je šla na roke „Lloyd“.....

Govorica.

Po Trstu so se širile zadnje dni ze vesti, da je izjemno stanje z naglo sodbo odpravljeno. Tako je pisal tudi neki laski list. Toda to ni res, marveč izjemno stanje in nagla sodba obstojata še nadalje, in bosta toliko časa, dokler se vlada ne prepriča popolnoma o potrebi, odpraviti ju, kakor zahtevajo vedno ministerski predsednik. Prej sprejme morda se gori omenjeni parlamentarni odsek svojo besedo, seveda ako bo to vladi ljubo; ako ne, pa prekličie poprej izjemno stanje in odsek se razide, ne da bi vso reč pretresel tako, kakor sicer javnost želi.

Aretiranje.

Zaprli so 42-letnega Karla Demartinija, ker se je pritrjevalno izražal glede strajka in izgrediv v neki gostilni v Via del Pesce.

Listi.

V cenzuri listov se je dovolila neka sprememba. Doslej so jih morali predlagati v cenzuro le dvakrat na dan, to je ob 5. uri zjutraj in ob 3. pop., potem pa so morali čakati 3 ure, predno so smeli iziti. Sedaj pa smejo predlagati liste v cenzuro ob vsakem času, čakati pa morajo potem še vedno 3 ure, predno smejo iziti.

Krivi so Slovenci?

Tržaski Lahoni mečejo krivdo na izgredih na Slovence, češ, mrtvi in ranjeni in zaprti so večinoma Slovenci. „Edinost“ pa poroča, da je med mrtvimi le en sam poznan narodnjak, med ranjenimi in zaprtimi pa niti enega. Med enim in drugimi pa so po nazovi-socialistih zapeljani sinovi našega naroda.

Anarhisti.

V Trstu je bilo baje povodom izgredov navzočih kakih 90 anarhistov iz Milana. Tako pišejo dunajski listi.

Govorice o nagli sodbi.

Umevno, da nastajajo sedaj, ko je postavljena nagla sodba v Trstu, najrazličnejše vesti, da so obesili že enega ali dva itd. Tako se je tudi včeraj govorilo precej gosto po Gorici, da so obesili že dva v Trstu, kar seveda ni res. — „Avanti“ poroča, da so razglasili o odpravi izjemnega stanja in nagle sodbe že tiskani.

Dopisi.

Iz Kota. — Te dni sem bil po opravkih v tistem slavnem Kotu, ki je pri zadnjih deželnozborskih volitvah tako imenitno pogorel. Toč sem nabral cel kup lepih novic. Nekoliko naj Vam jih, g. urednik, povem.

Veste, tisti nunc tam gor' v Borjan', saj Vam je dobro znan, leta še vedno okrog noč in dan in „trošta“ ljudi, da bo zopet Klavžar izbran. Kaj pravi: da bodo volili zopet stari volilni mojze. On je torej zmage gotov, ubožec, ne ve, da tudi slepi spregledujejo. Pametni ljudje pravijo, da ne le ne bi smeli voliti stari volilni mojze, ampak tudi če bi iste kje zopet izbrali, ne bi to smelo veljati, ker ne znajo prav voliti. Kakor vsi nunci, tako tudi on misli, da mora vsakdo sprejeti za neovržno resnico, kar on reče (tudi v krčmi), nobeden ne sme dvomiti nje-

govim besedam, kaj pa šele oporekati. Borjance je že tako prepiral, da mu vse slepo verujejo (pravijo pa, da le dokler jim bo dajal za pijačo), v Homcu pa je našel na ljudi druge baže. V gostilni bivšega predsednika klerikalnega shoda Sedelskega se je že parkrat dvojeboval z naprednjaki, pa je vsakikrat podlegel, ter izginil skozi vrata, katera je za seboj korajžno zaloputnil. Sicer pa čast takemu gospodu, ki pusti vsaj besedo do sebe, da se drug drugega spoznamo. Vse drugačen pa je nunc v Sedlu. Z njim se nobeden ne more mirno pogovoriti o teh zadevah. Gorje mu, kdor bi kaj takega poskusil! Nunc bi parkrat poprl, parkrat tlesnil z jezikom, strašno srepo rogljeda, odšel domu, sprejel v avdijenco par svojih babjih špijonov v krilih in v hlačah, ki mu jih ne manjka, v nedeljo bi pa korajžno stopil na prižnico, kje mu ne more nikdo ugovarjati, in od tam bi grmelo in treskalo na uboge naprednjaške grešnike, da bi bil hudic vesel. Če se mu zdi, da kakemu to ne zadostuje, mu pa pošlje še pastirski list na dom, naj ga prebira.

Tudi pri spovedi je grozno srep. Pravijo, da kdor ima „Primorca“ ali „Sočo“, naj ne hodi k njemu k spovedi, ker ne dobi odveze; če jo pa hoče dobiti, se mora odpovedati hudicu, ki je zavil v „Sočo“ in „Primorec“. Ni čuda, da se je takemu pritisku udal celo „ta največji“ mož v občini in se odpovedal „Soči“.

Pa ni zmiraj tako osoren in hud. Kadar se tako-le bližajo volitve, za katere je posebno unet, takrat postane celo prijazen in se tudi pogovori s kmetom. V takih slučajih tudi rad obljublja in ponuja svojim privrženecem po sosednjih vaseh vsakovrstne dobrote. Kako bi ne bili Stanoviščani hvaležni, ako bi jim kedo obljubil nabiralnico za pisma, ali pa podporo mlekarnici, tudi če ne bo registrovana. Homec in Podbrda se lahko veselita, da pride sola iz Sedla v Homec, in le škoda, da niso Sedelske cerkve zidali na valjarjih, ker bi tudi tisto privajali v Homec.

V Sedlu ustanavljajo mlekarnico. Preglavico jim dela le to, da nimajo za to še poslopja. Iz te skrbi pa jih je hitro rešila zvitá lisičica, neka zarjavela devičica, da lahko postavijo mlekarnico v farovžu, gospodu pa naj zazidajo novega; škoda, da ni povedala kje, — mogoče v Homcu.

Iz Vipavske doline. — Velike Žabljice. Dobravlje sta dve prekrasni občini v Vipavski dolini, kateri sta se na prizadevanje nekaterih unetih oseb združile v gospodarskem oziru. Združitev ni ostala le pri besedah, marveč rodila tudi sad, in ta je ustanovitev — vinarskega in sadjarskega društva — Vel. Žabljice-Dobravlje, s sedežem v Vel. Žabljah. Ravnokar smo dobili konečno potrdilo, da društvo postavno obstoji od vis. c. kr. namestništva v Trstu. Iz tega razvidijo tudi nedruštveniki, da niso bile sanje, ko se je o tem pogovarjalo.

Društvo steje sedaj okolo 100 članov; izmed teh je samo v Vel. Žabljah nad 40 ustanovnikov. Za Dobravlje nismo prav čistega izkaza napravili, sliši se pa, da pristopi vse od kraja, a tudi s Ceste oglašajo svoj pristop v društvo. Le tako naprej! Ustanovnike in prave ude sprejema društveno vodstvo. Ustanovniki vplačajo enkrat za vselej 20 K in to lahko v obrokih, redni udje pa letno 1 K. Kdor želi pristopiti, lahko to ustno ali pisмено naznani.

Društveno vodstvo obstoji iz gg.: Ivan Vuga, učitelj in pred., Anton Breščak, podpred. in posest., Jozef Paljk, stev. 53 blagajnik in posestnik, Jože Paljk, stev. 87 posest. in odbor., Fran Pikic, posest. in odbor., Karol Fakuč, posest. in odbor., Ant. Cigoj, posest. in odbor., Alojzij Durnik, odbor., Andrej Paljk, št. 56 posest. in nam., Anton Vrčon, trgovec in nam. in Ivan Markovec, posestnik in nam. Tajnikom voljen: Andrej Paljk, št. 51 posest. (ml.) Pregledovalca računov sta gg.: France Troha in Fran Zgonik, oba načelnika gospodarskih svetov.

V razne odseke, ki imajo vodstvu vsestransko pomagati, zbralo se je te gg.: Jože Troha, predsed. kr. s. sveta, Florjan Štokelj, Franc Štokelj, Jože Štokelj, Andrej Slejko, Anton Slejko in Vinc. Paljk, Matija Durnik, Alojzij Hrobat, Iv. Vouk, št. 9, Angelj Vrčon in Just Jerkič — vsi posestniki. — Kakor razvidno, je društvo v dobrih rokah, kar nas jako veseli. Le tako naprej po pritesti poti, da nam društvo res stoteren sad prinese!

Gospodje nedruštveniki pristopite v obilnem številu k skupnemu gospodarskemu

ognjišču in prinesite svoj vinar, ki bo Vam in Vašim potomcem v veliko korist! Opustite vsako mržnjo in lotite se resnega dela, kajti, če si sami ne boste pomagali — tudi drugi Vam ne bodo; torej organizujte si! Le, tako pridite do veljave in ugleda. Da se pa splošne želje, ki si jih je društvo postavilo za podlago, vresničijo, v to pomozi Bog!

Skrilje, 19. febr. 1902. — Skupno zborovanje odborov bralnih in pevskih društev ajdovskega okraja se je vršilo dne 16. t. m. v Skriljah pri g. Antonu Vrčonu. Vdeležba bila je kljub slabemu vremenu vendar zadostna za sklepanje.

Veselilo nas je, da smo vsi enega mišljenja ter da se tudi v tako slabem vremenu gibljemo ter ne izostajamo za napredek. Sklenilo se je združeno postopati v vseh skupnih zadevah, posebno pa to, da se mora vsako društvo pri vseh društvih upisati kot podporni rd, tako da bo imelo vsako društvo najmanj 10—12 podpornih udov več. Sklenilo se je podpirati pri veselicah posameznih društev ali tudi pri skupnih, s svojo navzočnostjo. Siriti — omiko in napredek z naročevanjem domačih časnikov, posebno naročevanja „Primorca“. Presojevati pisavo časnikov — ter se o njih vsebini posvetovati, ali pišejo koristno, ali ne. Ona društva, katera niso bila radi slabega vremena ali iz drugega vzroka pri tem zborovanju zastopana, pa se vendar s to vsebino strinjajo, prosimo, da svojo izjavo pisмено pošljejo gosp. Ant. Vrčonu, trgovcu v Skriljah, kateri je bil pooblaščen do prihodnjega zborovanja na tem zborovanju sprejemati skupna vprašanja društev.

Radi reklame v bralnih društvih se je sklenilo tako-le:

Ako imajo udje bralnih društev na prodaj morebiti vino, živino ali pridelke, tedaj naj stavi vsaki oglas v društveno sobo, kaj da ima na prodaj; poleg tega naj pošlje društvu prostovoljno kolikor mogoče večje darilo. Ravno tako trgovci, udje ali tudi neudje, naj svoje reklame pošiljajo v bralne sobe; poleg poslanih reklame naj, blagovolijo poslati — društvom v pomoč prostovoljnih daril. —

S tem smo končali zborovanje ter apelovali na naše trgovce in obrtnike, da nas bodo v tem podpirali. Mi pa bomo storili še več kakor svojo dolžnost ter našim trgovcem pomagali, da bode naše ljudstvo jih bolj podpiralo ter vedelo, kateri so njihovi pravi prijatelji.

Toliko v prvi naglici.

V Komnu, dne 19. febr. 1902. — V nekem v predzadnji „Soči“ objavljenem dopisu iz Svetega je med drugim tudi dementovana že večkrat v „Gorici“ natisnjena vest, da se so obč. računi radi pomanjklivosti in nerednosti od deželnega odbora vrnili tukajšnjemu županstvu.

Iz zadnje številke „Gorice“, in sicer iz „dostavka uredništva“ je razvidno, da je tozadevni poročevalec „Gorice“, resnicoljuben Svetaki načelnik Ant. Jazbec. On — „mrtva roka“, kakor se sam v nekem poročilu „Gorice“ imenuje — ni vreden, da se upošteva, in da se na njegove „mrtve“ dopise (ki so sicer po celoti izdelani v uredništvu „G.“ samem) odgovarja. Ta-le odgovor ni torej namenjen ničli Jazbec, ampak uredništvu „Gorice“, ki ga proslavlja in stavlja v deveto nebo. Resnicoljubni in čisti „Gorici“ torej poročamo, da do danes tukajšnjemu županstvu ni doposlal dež. odbor ne odobrenih niti nepotrjenih obč. računov. Računi se torej še vedno nahajajo pri dež. odboru, in naprošena je „Gorica“, da se o tem na kompetentnem mestu prepriča. — Kedo se je torej „neusmiljeno osmesil“? Jazbec ne, ker on ni niti tega vreden, ampak osmesila se je čista, resna in resnicoljubna „Gorica“.

Onim pa, ki brijejo norce z Jazbecem (mogoče tudi pri dež. odboru), bi nasvetovali, naj v bodoče nekoliko upoštevajo dostojnost oblasti — županstva.

Konečno bodi pa tudi Jazbecu povedano, da bode današnji g. župan prihodnjemu vemožnemu županu gosp. Ant. Jazbecu iz Svetega obč. račune izročil v najlepšem redu in do pičice natanko. Torej pomirite se, ker — dež. blaznica se ne bo še tako hitro zidala.

Vest, da se g. A. Štrekelj odpove poslanstvu, je zlobna in nerresnična. To je bržčas volilni maneuver „Gorice“, ne lista „Trieste“.

* Morda prof. Berbuč, ki je le sanjal, da jo tako podkuri Komenec, pa je to brž dal v „Norico“. — Op. ur.

Iz Graclea. — Prvi izkaz daril „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Gracleu“ v šolskem letu 1901.—1902. izkazuje nabrano svoto K 355.80. — Vsem častitim darovalcem se odbor v imenu podpirancev presrečno zahvaljuje, in opozarja slavno občinstvo, da dozda dole podpore nikakor ne zadostujejo, da bi moglo društvo ugoditi vsem prošnjam, ki se stavijo nanj. Ono podpira poprek po 45 dijakov na mesec, med katere razdeli okoli 560 K. Z darili pak, ki so mu došla dozda, mu tega ni mogoče storiti; saj je zdaj že vsa zgoraj izkazana svota z lani ostalo razpoložnino vred popolnoma izdana, majhna osnovna glavnic pa nese društvu komaj — 80 K na leto! Zato potrebuje društvo nujne in obilne podpore, ako hoče izvrševati svojo nalogo vspešno; zato se obrača podpisani odbor do vseh rodoljubov, naj ne pozabijo graškega „Podpornega društva za slov. visokošolce“, s čemer jim seveda nikakor noča zabranjevati, da izkazujejo svojo naklonjenost tudi drugim podobnim dobrodušnim zavodom. Nasi dijaki živé morda v še slabših razmerah kakor dijaki drugih vseučiliških mest; zato pa jih ne podpirati, bi bilo pač narobe! Da res zasluži naše društvo podporo, ki mu jo je poklonilo slovensko občinstvo dozda, je razvidno iz nastopnih števil iz zadnjega poročila: Lani smo podpirali 45 dijakov: 31 juristov, 8 filozofov, 5 medicincev in 1 tehnika; razdelili smo med nje lepo svoto 5971 K, torej za celih 2641 K več kakor prejšnje leto ter dosegli lani tako ne samo največjo svoto podpor, ampak tudi največje število podpirancev. Letos pa se zahteva od društva še več, tako da smo izdali dozda za 433 K več kakor v isti dobi lanskega leta. Od našega občinstva je torej odvisno, ko bi moglo izpolnjevati društvo svojo nalogo še nadalje. Darila prejmlje društveni predsednik dr. Benjamin Ipavc, em. primarij itd. v Gracleu (Karol Ludwig-Ring 4.) Odbor.

Domače in razne novice.

Stalno sta upokojena gg. Vodopivec Ferdinand, nadučitelj v Mirnu, in Kacafura Anton, nadučitelj v Šmartnem.

Deželni poslanec Štrekelj ne odstopi. — Nasi farovski listi so kar drug za drugim hiteli prinašati vest, da dež. poslanec Štrekelj se odpove mandatu, češ da ga sili v to njegova služba v Dalmaciji. Nasi klerikalci v Gorici bi radi mešali sedaj ob bližnji deželnozborski volitvi na Krasu; zato pa so napisali tako notico, da morda odstopi gosp. Štrekelj, ter jo poslali v Trst v laski list „Trieste“, odkoder jo potem prenašajo po svojih listih, kakor rečeno, z namenom mešati ob volitvah, češ, zadnjič ni bil dr. Treo potrjen, Štrekelj tudi odstopi, volite torej rajši klerikalnega kandidata! To je klerikalni maneuver, kateri pa se ne sponese. Poslanec Štrekelj se ne odpove mandatu, ker nima nikakega vzroka za to, marveč ostane na svojem mestu. To vemo mi od najverodostojnejše strani. Kdor pride na Kras s tako agitacijo, tistemu vsak Kraševce reče lahko v obraz, da je lažnik!

Z lažjo hočejo pridobiti Kraševce, kakor so zadnjič z lažnivimi obljubami premotili nekaj volilcev v komenskem okraju! Ali sedaj ostane ta klerikalni maneuver brez uspeha, ker Kraševci ostanejo trdni in kakor zadnjič, tako pokažejo tudi sedaj na dan 20. marca, da na Krasu ni tal za lažnivi klerikalizem!

Dostavek. — Gospod deželni poslanec Alojzij Štrekelj nas je brzojavno obvestil, da je neresnična ona vest v „Trieste“ in drugih listih. — Stavimo sto proti enemu, da bodo klerikalci še vedno trosili svojo laž dalje.

Zeleni pobiči okolu „Prismojencea“ brskajo povsodi ter iščejo, kje bi kaj dobili, kar bi služilo v njihove nelepe namene. Spravili so se tudi na „Zvonček“, v katerem je bila natisnjena neka povestica Leva grofa Tolstega, v katerem je govora tudi o sv. Janezu Krstniku, kakor da ne loči sv. Janeza Krstnika od sv. Janeza evanangelista.... Povest ne ugaja zagrizenim „Rimljancem“ v slovenski koži, zato so padli po njej najprvo v „Slovenca“ in potem še v „Prismojencea“, kjer zeleni pobiči zmerjajo Tolstega, tega velikega genija, s „tolsti grofovski lev“, česar tem ničlam seveda ni za meriti, ker ne vedo več, kaj delajo... Slabo

pa jim vendar pristoja, zmerjati človeka, ko se nahaja na smrtni postelji.

Nismo poklicani braniti tu vredništvo „Zvončka“, katero je priobčilo tisto povestico. Ako se bo omenjenemu uredništvu zdelo to potrebno, stori že samo. — In tudi če bi bila vsa reč istinita, bi bila taka zamenjava malenkostna proti temu dejstvu, da se nahaja na indeksu prepovedanih knjig celo od sedanjega papeža sestavljeni spis: „O presveti krvi device Marije“, kateri je spisal kot škof l. 1874. Kongregacija je našla v tisti knjigi nauke „močno dišeče po hereziji“ (brezverstvo!), in zato je dela tisto knjigo na indeks, to je: prepovedala jo je. Gledajte! katoliški škof, ki postane papež, je pisal tako knjigo!! — „Slovenec“ seveda se je bavil s tem, hoteč vso reč zasukati in in če mogoče zatajiti, ali kdor je čital tisti zagovor, razvidi izmed vrst, da je tista vest istinita... Tu se glejte, gospodje, ter obirajte rajši škofa, ki piše herezije, mesto obirati grofa Tolstega! — Le pred lastnim pragom nočejo ti možje nikdar kidati, zato pa je tam toliko gnolja, da celo po škofijah smrdi po hereziji, in se više...

Trgovsko in obrtno društvo naznanja, da ima samo v evidenci vse trgovce in obrtnike v deželi in koliko je vsakomur odmerjeno davka. Društvo samo bo skrbelo, da dobi vsakdo volilno pravico, komur tiče. Toliko tukaj na znanje, da ne bodo imeli posamičniki kake skrbi. — Taka evidenca je sicer jako zamudno delo, ali društvo jo smatra danes za prvo svojo nalogo. Razlogi so vsakomur na dlani.

Pisarna društva, v Gosposki ulici št. 7., je na razpolago trgovcem in obrtnikom vsak dan za vse posle, ki se tičejo trgovine ali obrti.

Občni zbor bo v kratkem.

Pokojninski zalog za udove in sirote šteje že nekaj stotakov. S tem je položeno seme, za katerega rast naj bodo skrbeli znanost in prvi vrsti člani tega prekoristnega društva. — Trgovski in obrtni stan naj dokaže, da stoji na lestevici modernega napredka, po kateri hoče stopati čedalje više do blagostanja in ugleda, kar bo v neprecenljiv blagor vsemu narodu.

Čemu pa silijo z uradniki? — „Prim. List“ govori v nekem dopisu s Tolminskega o odvisnosti uradnikov, da morajo postopati pri volitvah tako, kakor hoče vlada, itd. Res je, da so odvisni, da le prečesto v odločilnih trenutkih pritiska nanje vlada ter jim ukaže, kako morajo voliti! Umevno tudi, da uradniki po navadi niso dobri ljudski zastopniki. Ali so tudi izjeme med njimi, seveda le redke.

„Prim. List“ povdarja tako odvisnost. Zato pa vprašamo te može: čemu pa silijo z uradniki na dan? Pri volitvi v državni zbor v četrti kuriji so bili postavili c. kr. uradnika za kandidata, in sedaj baje nameravajo zopet kandidovati v gorah c. kr. uradnika. Tako se govori. Ker so tako odvisni, ne morejo biti dobri poslanci, marveč le hlapci vlade. Kar ona ukaže, četudi proti ljudstvu, temu morajo pritrditi, ne pomagajo nič.

Da nas vlada zanemarija, to ve vsak kolkaj zaveden Slovenec! Potem pa prihajajo klerikalci nad naše ljudstvo kot kandidatom z uradnikom, ki je odvisen od vlade. To kaže, da ta klerikalna banda sama hlapčuje vladni in da jej je kmet deveta briga! Zato pa kmet, če hoče kolkaj dobro sam sebi, ne sme voliti klerikalnega kandidata, ki je odvisen ne le od vlade, ampak tudi od škofa!

Volite le neodvisne kandidate!

O neodvisnosti duhovnikov čeburnja „Prim. List“. No, neodvisni so v marsičem, kjer bi ne smeli biti, česar pa se tu nemoče blize dotakniti. Ali pri volitvah in v politiki pa so odvisni od svojih škofov. Kar reče škof, to velja. „Obœdientia canonica“ pa veže duhovnika na uboganje. Ubogati mora, kakor mu zgorej ukažejo, tako, kakor uradni vladno. Torej ima duhovnik v politiki povsem vezane roke. V gorah vedo, da je bilo več duhovnikov proti Klavžarju, ki so sodili, da mož ne tiče v deželni zbor, in tudi ljudem so govorili, da njega ne bodo volili — ali prišel je ukaz iz Gorice, da se mora voliti Klavžarja, in vsi so šli v boj za sleparja. To je odvisnost!

Vsak škof pa podpiše, predno je izvoljen, reverz, s katerim se zaveže, da ne bode deloval nikdar proti vladi. In kot tak pritiska na duhovščino, zato pa tudi vidimo le prevečkrat v duhovnih vrstah skrajno nepustljivost tam, kjer bi morala nastopati

energija in odločnost. Zato je velika nesreča za naš narod umešavanje škofov in duhovnikov v našo politiko, ker so vsi skupaj vladni pomagači; in tako nas tlačijo vlada, škofje in duhovniki!

Zato proč z odvisnimi kandidati! Volilci Tolminskega in Kraševci, volite le neodvisne kandidate za svoje poslance, ki bodo delovali na podlagi programa narodno-napredne stranke, ki je edino pravi!

Izpred sodnije. — Dne 4. dec. lani je bilo prišlo do nekega prepira med fanti iz Vrtojbe in Št. Petra, in sicer v Št. Petru. To v gostilni, ko so pa izstopili, je frčalo kamenje, in 24-letni Franc Križnič iz Št. Petra je bil ranjen tako v levo oko, da ga je zgubil. Obtoženi so bili Gulin Ivan, 28 let star, Avgust Pavlin, 26 let star, Al. Kuljat, 24, in Franc Nemec, 22, vsi iz Vrtojbe. Obtoženci so tajili. Obsojeni so bili: Iv. Gulin in Al. Kuljat na 8 mesecev ječe, Avg. Pavlin na 5 mesecev; plačati imajo 96 K za bolečine in 200 K za odškodnino Križniku. Fr. Nemec je bil oproščen. Obravnave se je udeležilo toliko Vrtojbanov, da je bila dvorana polna.

Jos. Mervic od A. 25-letni mož iz Prvaci, je stal pred sodniki, obtožen žaljenja Veličanstva. On se ni spominjal, da bi bil izustil take besede, kakor stojijo v obtožnici, ker je bil pijan, kar so potrdile tudi priče. Prisodili so mu 3 tedne zapora.

Andreja Marinkoviča, 28 let starega, iz Sinja, so obsodili na 6 tednov zapora, ker je svojega tovariša pri delu Jos. Logarja udaril s pikonom tako po glavi, da mu je zadal težko poškodbo.

Luigi Orali iz Kampitella pri Mantovi je oče 6 otrok, delavec v Zagradu, ter dela pod cestnim mojstrom Swarzem kot dninar. Obtožen je, da je grozil Schwarzu, da ga ubije, če gre tudi na 10 let v ječo, ako mu ne izplača zasluzka. Obtoženec pravi, da tega ni govoril, pač pa da mu Schwarz ni hotel izplačati zasluzka skozi 23 dni. Sodni dvor ga je oprostil obtožbe.

Ivanu Bobiču, 21 let, so prisodili 7 dni zapora in 20 K kazni, ker jo je hotel popihati v Ameriko ter se tako izogniti vojaškemu naboru.

Tomaža Komela iz Gabrij je tožil sin, da si je izposodil od njega l. 1895. K 200, katerih mu noče vrniti, ter da je jako oškodovan. Oče pa je trdil, da je bil sin obvezan, dati mu tisto svoto. Sodniki so očeta oprostili obtožbe.

Luigi Ponton iz Marijana je bil obtožen, da je ukradel nekemu učencu na postaji v Zagradu K 12.21 vin. Pred sodnijo je trdil, da je to našel. Ali ker je bil radi tatvine že kaznovan, je dobil 6 mesecev ječe.

Droblj. — V Tržaški ulici se je ustrašil Faganelov konj iz Mirna avtomobila ter začel teči na vso moč. Voznik ga je udržal. Na Korzu pa se je splašil pred nekim kolezarjem, zavil v ulico Usina, kjer je treščil ob drevo. Voznika je vrglo z voza. Konja sta ustavila dva pogumnata moža, hlapca pa so morali pripeljati v bolnišnico. — Pulč Franc je bolan na umu ter se nahaja v tuk. bolnišnici. Predpreteklo noč se je napravil iz svoje celice z železom prostor, skozi kateri je hotel pobegniti. Morali so poklicati redarje, da so ga umirili, ker domačim stražnikom je pretil s kamenjem. — 5-leten deček Marinič Anton iz Podgore se je igral na ulici ter prišel po nesreči pod voz. Kolesa so mu šla čez jedno nogo, radi česar so ga morali prenesti v bolnišnico.

Vinarsko in sadjarsko društvo v Rihembergu priredi 2. marca ob 4. pop. v prostorih g. Ant. Pečenka „na govorni“ svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika, 2. odborovo poročilo, pretres računa za preteklo leto in potreba prevdarka za tekoče leto, 4. morebitni predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Razpis natečaja za potovalne poljedelske učitelje. — Razpisujejo se na Primorskem tri mesta potovalnih poljedelskih učiteljev. Za jedno teh mest določen je italijanski, za drugi dve slovenski, oziroma hrvaški učni jezik.

Dolžnosti potovalnih poljedelskih učiteljev določene so v posebnem službenem navodilu in obstoječe večinoma v strokovnem potovalnem poučevanju kmetijskega prebivalstva s tem, da se mu daje poljudna s praktičnimi dokazili združena predavanja o različnih strokah domačega kmetijstva.

Poljedelski potovalni učitelji nastaviijo se pogodbeno in za sedaj za jedno poskušno leto; oni so pomožni organi c. kr. namest-

ništva in se pridelijo evantuelno kakemu c. kr. okrajnemu glavarstvu.

Poljedelski potovalni učitelji dobivajo letnino 1800 kron in stalni letni pavšal 1000 kron, kateri prejemki se izplačujejo vnaprej v mesečnih obrokih.

Po preteku vsakih štirih let popolnoma povoljnega službovanja poviša se gornja letnina in sicer za štiri štiriletja po 450 K.

Prosilci za ta mesta morajo vložiti svoje zadostno z dokumenti preskrbljene prošnje z dokazom starosti, avstrijskega državljanstva, dovršenih študij, delovanja v kmetijski praksi in jezikovnega znanja do najdalje 30. marca 1902. pri c. kr. namestništvu.

Oni prosilci, ki so položili skusnjo učiteljske sposobnosti za pouk na kmetijskih šolah ali ono za sadjarstvo in vinarstvo na c. kr. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju, imajo prednost kakor tudi oni prosilci, ki zamorejo dokazati zadostno znanje drugih deželnih jezikov.

V Trstu, dne 18. febr. 1902. Od c. kr. primorskega namestništva.

Okrožnica c. kr. namestništva v Trstu vsem občinskim zastopom v deželi v znanje in ravnanje.

C. kr. ministerstvo notranjih zadev je opozorilo z odredbo od 11. novembra l. l. št. 37.996. na to, da v deželah, kjer že obstoji deželna davščina na pivo, je treba omejiti kolikor mogoče visokost občinskih davščin na pivo, ker ni izključeno, da se v doglednem času izkaže potreba urediti na sploh vprašanje o pritegnitvi piva kot davčni predmet v deželne svrhe — nekako tako kakor zganje — in sicer s tem, da se poviša državna davščina na pivo in odkaze del iste deželni zakladom.

V tem slučaju bi pa delalo ovire izvršitvi te akcije dejstvo, da znaša deželna in občinska davščina na pivo najvišje dopuščeno avtonomno naklado na pivo 3.40 kron ali še več.

Uvažuje to okoliščino je izrazilo c. kr. finančno ministerstvo željo, naj bi se v bodoče gledalo na največjo mogočo omejitev nakladnega zneska in sicer toliko pri izdajanju novih dovoljenj za nadaljevanje pobiranja takih občinskih doklad.

C. kr. finančno ministerstvo je pri tem priporočalo kot najvišje mero za take občinske doklade 2 K za vsak hektoliter.

Glede pa na to, da so občinski proračuni za leto 1902. že pripravljeni in je najbrže večinoma občinskih staresinstev že iste rešila, ter v svrhu, da se ne povzroče občinam sitnosti, ki bi nastale vsled takojšnega zmanjšanja davščine na pivo, c. kr. namestništvo ne bode odrekalo za leto 1902 v zmislu naročila c. kr. ministerstva notranjih zadev privoljenja za pobiranje te davščine v poprejšnji višji meri.

Namestništvo vabi pa deželni odbor, naj že sedaj opozori občine, da po preteku prihodnjega leta (1902) načeloma ne bode privolilo v pobiranje davščine, ki bi presežala 2 kroni 20 vin. za vsak hl piva (zakon z dne 15. junija 1888 dež. zak. št. 18), torej bodo morale občine za časa skrbeti na kak drug način za pokritje primanjkljaja v občinskem gospodarstvu.

Na novo vpeljane davščine na pivo, ki bi presežale znesek 2 K 20 vin., pa namestništvo že za leto 1902 ne bode privolilo.

Listalca upravnništva. — Dr. P. Aleksandrija: Poslano je že v delu. V nekoliko dneh dobite odtise. Prejeli smo 25 frcs. — Hvala! Da ste nam zdravi!

Učenca za pekarsko obrt v starosti 14—15 let sprejme takoj Matevž Torkar v Podbrdu ob Bači.

Prebavne organe se mora najbolj čuvati. Ni ga organa v človeškem telesu, koji bi s tako neznatnim motenjem tako uplival na druge dele telesa ter istim povzročal najhujše posledice, kakor so prebavni organi. Prebavne organe se čuva s tem, da se istim omogoča delovanje ter čiščenje potom odvajajočega sredstva. Tako sredstvo za želodec je že 40 let uporabljivi Rosa-balsam iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zagateltja v Pragi. Ta balsam se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. 2

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 19. t. m. se je vršila specialna debata o bosanski železniki predlogi. Prvi govornik, posl. Ofner, je predlagal, naj se tozadevno posojilo zviša od 75 na 100 milijonov, pri tem pa se sklene, istočasno tudi zgraditi progi Banjaluka-Jajce in Knin-Nov. Poslanec Sylvester kritikuje našo železniško politiko sploh, ki da je slabša

od turske, zato pa je tudi vsa trgovina na Balkanu v tujih rokah. — Minister Wittek se izreče proti Ofnerjevi predlogi. — Posl. Lechner se zavzema med drugim posebno za podaljšanje vzhodno-stajerske železnice preko Radgone-Ptujja Krapine, s čimer bi se dosegla na Dunaj za 150 km krajša pot. — Glavnima govornikoma sta bila izvoljena: Berks pro, a Malik kontra. Poslanec Berks pa je resigniral, na kar je Malik strastno napadal bosansko vojaštvo ter zahteval, naj se Bosna in Hercegovina priklonita Ogrski. Ko je še govoril posl. Schwegel v obrambo železniskega odseka, sklene se debata ter se predloga sprejme v tretjem branju.

V seji poslanske zbornice 20. t. m. se je začela razprava o proračunu, in sicer je tekla dosti živahnejše, nego se je pričakovalo. Dr. Gregar je nastopil z ostro filipiko proti sedanjim političnim razmeram. Žel je obilo pritrdjevanja, ko je dejal, da Bog ne zadene, da bi sodil svet omiko avstrijskega parlamenta po tem, kar so Nemci počeli za časa nemške obstrukcije, ali kar so nemški kulturonoši uprizorili zadnjič zaradi Lobmayrja. Gregar je Körberja zagotavljal, da z levico ničesar ne opravi in je plediral za premembo sedanje ustave in za razmirjenje volilne pravice. Za njim je govoril nemški klerikalec Hagenhofer, ki se je hitro upletel v velik škandal. Ko je Hagenhofer rekel, da njegova stranka poljedelskega ministra Giovanellija objektivno sodi, so Vsenemci in zlasti Schönerer začeli razsajati. Hagenhofer je zaklical Schönererju, naj gre spat, češ, da je pijan. Sedaj je nastal šele pravi sunder. Vsenemci niso hoteli pustiti Hagenhoferja govoriti, končno je ta izjavil, da Schönerer ni pijan, na kar je mogel svoj govor dokončati. Ko je nehal, je Schönerer začel vpiti: Mi vas bomo že odvadili lagati; vsi bodete pobešeni; mi Vam bomo že hlače izprasil. Za Hagenhoferjem je dobil besedo Pihuljak.

Govor Hagenhoferja je vzbudil burne prizore. Schönerer ga je imenoval sleparja. Hagenhofer pa je podil Schönerja iz zbornice, naj si gre izkadi svojo pijanost. Vsenemci so kricali ter pretili Hagenhoferju. Slovenci in Čehi so se zabavali ob tem prizoru, Horica je pel „Heil dir im Siegeskranz“, Brzograd pa „Die Wacht am Rhein“. Bil je velik „špas“. — Bareuther je izjavil, da Vsenemci ne bodo glasovali za državni proračun tako dolgo, dokler ne bo nemščina drž. jezik v Avstriji. Menger je govoril tudi zanemski drž. jezik ter priporočal rešitev jezikovnega vprašanja s pomočjo narodnih kurij.

Srbija. — V skupščini se je razvila vsled neke interpelacije velezanimiva razprava zastran žurnalistične vojne, ki jo vodi neki del zunanega časopisja proti Srbiji. Ministerski predsednik Vučić je pojasnil to obrekovalno kampanjo in njene namene, ozi-gosal, da jo podpirajo nekateri bivši srbski ministri, ki sedaj prebivajo na Dunaju, in konstatiral popolno soglasje med narodom in kraljem, tako glede notranje kakor zunanje srbske politike. Vučić je govoril sicer z veliko obzirnostjo, a vendar je bilo očitno, da so njegovi udarci merili na Dunaj, a ne samo na bivše srbske ministre, ampak tudi na avstrijske. Skupščina je sprejela resolucijo, s katero obsoja to žurnalistično vojno in njene srbske pospeševalce ter izreka kralju udanost in zvestobo.

Rusija. — Službeni list ruske vlade „Pravitelstveni Vestnik“ je priobčil te dni važno carjevo naredbo, po kateri se osnuje posebno poverjenstvo pod predsedstvom finančnega ministra z nalogo, da poizveduje o vseh potrebah ruskih poljedelcev ter predloži potrebne nasvete v zaščitenje poljedelstva ter z njim spojenih strok.

Tako se briga Rusija, da dviga poljedelstvo ter pomaga seljakom, ki so glavna podpora in najjačja zaslomba velike ruske države. Že danes se Rusija z Ameriko smatra za največjo žitnico, iz katere se celi svet preskrbuje s hrano.

Španija. — Iz Barcelone 20. t. m. Ob 8. uri zvečer so čuli na ulicah neprestano streljanje iz pušk. Ubili so enega roznika, ranili enega oficirja. Množica je oplenila pekarno, stavci so pretili tovarišem, ki delajo, s smrtjo in tiskarne hočejo porušiti. Tovarne so zaprte. Nekega anarhista Bonafu so odvedli v zapor. — Vse stranke parlamentarne opozicije trdijo, da je vlada nesposobna odpraviti obstoječe nemire; da je treba, nadomestiti jo z drugo. — V Badaloni se pripe-tujejo istotaki nemiri. V Sabadellu so morali menihi preoblečeni bežati pred množico, katera jim je zažgala samostan. Med izgrezniki je premnogo anarhistov iz drugih dežel.

Razne vesti. — V tobacni tovarni v Fürstenfeldu je požar uničil 12. t. m. 30.000 kratkih smodk, rešili pa so nad 3 milj. ne dragih smodk. — S Koroškega poročajo, da so v Prevaljah pri novih občinskih volitvah zmagali Slovenci v tretjem in drugem raz-redu, v prvem pa propadli za en glas.

Dr. Rosa balzam

za želodac

Pražko hišno mazilo

◀ Iz lekarny B. FRAGNER-ja v PRAGI ▶

je splošno, že 30 let znano **domače zdravilo**, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednemu vporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku.

Velika steklen. 1 gld., mala 50 kr. Za naprej poslani znesek gld. 9-28 se pošlje velika steklenica in mala za 75 kr. poštnine prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.

je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistohe ter ublažujoče deluje na vročino ter bolečine.

V škatlja po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več. Za naprej poslani znesek gld. 1-58 se pošlje $\frac{1}{2}$ škatlja ali gld. 1-68 $\frac{1}{2}$ škatlja, ali gld. 2-30 $\frac{1}{2}$ škatlja, ali gld. 1-48 $\frac{1}{2}$ škatlja, poštnine prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.

Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi,

Mala strana 203, na voglu Špurnerove ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli.

Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.